

**Uchwała nr 777
Rady Dyscypliny Nauki Prawne
Uniwersytetu w Białymstoku
z dnia 17 maja 2024 r.**

**w sprawie publicznej obrony rozprawy doktorskiej
Pana mgr. Dariusza Sławomira Dryjasa,
pt. „Zabójstwo bez ujawnienia przedmiotu czynności wykonawczej. Aspekty
prawne, kryminalistyczne, kryminologiczne”
przeprowadzonej w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne**

Działając na podstawie art. 14 ust. 2 pkt 4 w zw. z art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r., poz. 1789 z późn. zm.) w zw. z § 10 pkt 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz.U. 2018, poz. 261 – dalej jako „Rozporządzenie”), w zw. z art. 179 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018, poz. 1669), oraz art. 104 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U. 2024, poz. 572, dalej jako Kpa”) Rada Dyscypliny Nauki Prawne Uniwersytetu w Białymstoku odmawia przyjęcia obrony rozprawy doktorskiej Pana mgr. Dariusza Sławomira Dryjasa pt. „Zabójstwo bez ujawnienia przedmiotu czynności wykonawczej. Aspekty prawne, kryminalistyczne, kryminologiczne” w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

U Z A S A D N I E N I E

Rada Dyscypliny Nauki Prawne Uniwersytetu w Białymstoku podjęła powyższą decyzję (uchwałę) po zapoznaniu się ze zgromadzonym materiałem dowodowym, w tym uchwałą Komisji Doktorskiej odmawiającą przyjęcia obrony rozprawy doktorskiej Pana mgr. Dariusza Sławomira Dryjasa (dalej jako „Zainteresowany”) pt. „Zabójstwo bez ujawnienia przedmiotu czynności wykonawczej. Aspekty prawne, kryminalistyczne, kryminologiczne”.

Aby uzasadnić powyższe, Rada pragnie wskazać, co następuje:

Zgodnie z treścią obowiązującego w sprawie art. 12 ust. 1 Ustawy, stopień doktora nadaje się osobie, która: 1) posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera, lekarza lub inny równorzędny lub posiada dyplom, o którym mowa w art. 191a ust. 3 i 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym; 2) zdała egzaminy doktorskie w zakresie określonym przez radę jednostki organizacyjnej; 3) przedstawiła i obroniła rozprawę doktorską; 4) zdała egzamin z nowożytnego języka obcego lub posiada certyfikat potwierdzający znajomość nowożytnego języka obcego, określony w przepisach wydanych na podstawie art. 31 pkt 5.

Niewątpliwie, nadanie stopnia doktora możliwe jest po łącznym spełnieniu wymienionych w powyższym przepisie przesłanek. Tym samym, niezbędne jest (oprócz uzyskania tytułu zawodowego, zdaniu egzaminów doktorskich i języka nowożytnego) spełnienie się przesłanki przedstawienia i skutecznej obrony rozprawy doktorskiej.

Przyjęcie publicznej obrony rozprawy doktorskiej stanowi jeden z etapów przewodu doktorskiego. Każdy kolejny etap następuje po skutecznym zakończeniu etapu poprzedniego udokumentowanym odpowiednią uchwałą uprawnionej jednostki

organizacyjnej. Trzeba zatem wskazać, że zgodnie z art. 14 ust. 2 Ustawy, czynności przewodu doktorskiego kończą się uchwałami rady jednostki organizacyjnej w przedmiocie: 1) wszczęcia przewodu doktorskiego i wyznaczenia promotora, a także promotora pomocniczego, w przypadku jego udziału w przewodzie; 2) wyznaczenia recenzentów; 3) przyjęcia rozprawy doktorskiej i dopuszczenia jej do publicznej obrony; 4) przyjęcia publicznej obrony rozprawy doktorskiej; 5) nadania stopnia doktora.

Trzeci ze wskazanych „etapów” tj. publiczna obrona rozprawy doktorskiej również kończy się stosowną – choć niezaskarżalną – uchwałą, którą Komisja przedstawia Radzie Dyscypliny, a ta zaś podejmuje uchwałę w sprawie nadania bądź odmowy przyjęcia obrony rozprawy doktorskiej. Wynika to z brzmienia § 10 ust. 1 Rozporządzenia, tj.: „rada jednostki organizacyjnej przeprowadzającej przewód doktorski albo komisja doktorska podejmuje uchwałę w sprawie przyjęcia obrony, z tym że uchwałę w sprawie odmowy przyjęcia obrony komisja doktorska przedstawia wraz z uzasadnieniem radzie jednostki organizacyjnej przeprowadzającej przewód doktorski, która podejmuje uchwałę w tej sprawie”.

Należy zauważyć, że zgodnie z aktualnym dla niniejszej sprawy orzecznictwem Naczelnego Sądu Administracyjnego (zob. wyr. I OSK750/11 – publ. CBOSA): „Każdy następny etap przewodu doktorskiego jest realizowany po pozytywnym zakończeniu etapu poprzedniego. Niemniej jednak podjęcie pozytywnych uchwał kończących wcześniejsze czynności przewodu doktorskiego nie przesądza pozytywnej uchwały o nadaniu stopnia doktora, ponieważ i ta uchwała ma autonomiczny charakter, a nie jest jedynie formalnym zakończeniem przewodu doktorskiego. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia publicznej obrony rozprawy doktorskiej (czwarty etap przewodu) nie oznacza obowiązku nadania stopnia doktora”.

W przedmiotowej sprawie, Komisja doktorska, uchwałą z dn. 19 marca 2024 r. – będącą jedynie, jak wyżej wskazuje NSA formalnym zakończeniem przewodu doktorskiego – odmówiła przyjęcia przedmiotowej obrony rozprawy doktorskiej. Na 13 osób uprawnionych do głosowania, obecnych było 11 osób, oddano 11 ważnych głosów, w tym 5 za, 3 przeciw, 3 osoby wstrzymały się od głosu.

Rada Dyscypliny pragnie zatem wskazać, że przedmiotowa decyzja (tj. uchwała Rady Dyscypliny) oparta jest m.in. na uchwale Komisji Doktorskiej podejmowanej przez określone gremium profesjonalistów, którzy czynią to w głosowaniu tajnym. Głosowanie to jest tajne zarówno dla kandydata, jak i dla członków Rady. Niewątpliwie tak wstępna uchwała Komisji Doktorskiej, jak i uchwała przedmiotowa (tj. Rady Dyscypliny), będąca w istocie decyzją administracyjną, jest pewną wypadkową szeregu ocen i poglądów, niekoniecznie podzielanych w całości przez całe gremium, toteż argumenty merytoryczne nie mogą stanowić przedmiotu oceny w toku instancji. Kluczowe jednak znaczenie ma wynik głosowania. Ten zaś był dla Zainteresowanego niekorzystny.

Rada Dyscypliny głosowała w sposób następujący: na 48 osób uprawnionych do głosowania, obecnych było 30 osób. Za podjęciem uchwały o odmowie przyjęcia publicznej obrony rozprawy doktorskiej Pana Dariusza Sławomira Dryjasa oddano 27 ważnych głosów, w tym 20 za, 5 przeciw, 2 osoby wstrzymały się od głosu.

Rada pragnie podkreślić, że nie istnieje możliwość przedstawienia wszelkich powodów rozstrzygnięcia podjętego w trybie tajnego głosowania w formie takiego uzasadnienia, o jakim mowa w art. 107 § 3 Kpa. W orzecznictwie twierdzi się wręcz, że decyzje podejmowane w tajnym głosowaniu w ogóle nie mogą być merytorycznie uzasadnione, gdyż niemożliwe jest dotarcie nie tylko do rzeczywistych intencji głosujących, ale przede wszystkim do tego, jak kto głosował, bo właśnie tajność jest w tym przypadku gwarancją wolności wyrażenia swego stanowiska i wszelka kontrola zewnętrzna (nawet sądowa) musi ograniczyć się do tego, czy zachowane były podstawowe reguły proceduralne. Z tej właśnie przyczyny nie ma możliwości dokładnego wyjaśnienia powodów podjęcia przez Radę Wydziału uchwały o odmowie nadania stopnia naukowego doktora (por. wyrok WSA w Warszawie z dnia

22 listopada 2007 r., I SA/Wa 1292/07, LEX nr 433773, wyrok SN z dnia 26 kwietnia 1996 r., III ARN 86/95, OSNP 1996, nr 21, poz. 315, wyrok NSA z dnia 7 października 1999 r., I SA 813/99, LEX nr 46279, wyrok WSA w Warszawie z dnia 13 stycznia 2011 r., I SA/Wa 1089/10, LEX nr 952453).

Powtórzyć należy za Naczelnym Sądem Administracyjnym, że decyzja administracyjna, która wydana jest w postaci uchwały podejmowanej przez organ kolegialny stanowi wyraz woli przejawiany przez zespół osób fizycznych, pełniących na podstawie określonych procedur prawnych funkcję posiadaczy tych praw i obowiązków, które ustawa przypisuje organowi kolegialnemu. Uchwałę - decyzję należy uznać za podjętą z chwilą wyrażenia woli przez organ kolegialny w sposób prawem określony, tzn. najczęściej w drodze głosowania (tajnego lub jawnego) zwykłą lub kwalifikowaną większością głosów obecnych członków danego organu przy zachowaniu minimalnej, a koniecznej dla ważności podejmowania uchwał liczby uczestniczących osób (wyrok z dnia 20 kwietnia 2006 r., I OSK 847/05, LEX nr 1264952). Jakkolwiek uchwała w przedmiocie nadania stopnia jest wynikiem jednego z kilku głosowań, które składają się na przebieg procedury awansowej, to jednak – jak słusznie zauważa się w orzecznictwie – ma ona charakter podsumowujący i kompleksowy. Głosowanie w tej sprawie jest wypadkową oceny całego przewodu doktorskiego doktoranta, w tym wszystkich wymienionych w art. 12 ustawy z 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki przesłanek warunkujących nadanie stopnia naukowego doktora, a nie tylko oceną przedstawionej przez niego rozprawy doktorskiej i jej publicznej obrony. W tej sytuacji uchwała o nadaniu stopnia naukowego nie ma charakteru li tylko deklaratoryjnego i nie jest czystą formalnością czy automatycznym powtórzeniem wyników głosowania z etapów wcześniejszych. Wprost przeciwnie, poczynione i wypowiedziane w toku przewodu doktorskiego oceny dotyczące umiejętności doktoranta (w zakresie określonym w art. 14 ust. 2) i przedstawionej przez niego rozprawy, mogą spowodować, że poszczególni członkowie Rady – mimo pozytywnych głosowań na wcześniejszych etapach przewodu – zmienią zdanie i zagłosują w głosowaniu tajnym przeciwko nadaniu doktorantowi stopnia doktora (wyrok NSA z dnia 2 grudnia 2010 r., I OSK 1614/10, LEX nr 745104).

Jak trafnie ujął Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 26 kwietnia 1996 r., III ARN 86/95, OSNP 1996, nr 21, poz. 315) – ktokolwiek poddaje się jakimkolwiek recenzjom (...) musi się zawsze liczyć z tym, że może spotkać się również z recenzjami, których w najgłębszym przekonaniu nie będzie w stanie osobiście zaakceptować. Nikt bowiem nie przyjmuje chętnie otwartej dyskwalifikacji własnych umiejętności, talentu czy wiedzy. Z tymi samymi skutkami musi liczyć się osoba, która swój dorobek naukowy i umiejętności poddaje ocenie Rady, która swój werdykt podejmuje działając *in pleno* w głosowaniu tajnym, co oznacza, że żaden z głosujących nie tylko nie musi uzasadniać swego stanowiska, ale nawet nie wolno jest mu go uzewnętrzniać (wyrok NSA z 2.12.2010 r., I OSK 1614/10, LEX nr 745104).

W świetle powyższego należy zakładać, że odmowa przyjęcia obrony była skutkiem m.in.: braku wykazania się przez doktoranta dostateczną wiedzą; niesatysfakcjonujących odpowiedzi na zadane przez część członków komisji doktorskiej pytania; błędnego zdefiniowania wskazanych pojęć; zarzutu Komisji co do braku reprezentatywności w prowadzonych badaniach statystycznych; itp. Przede wszystkim jednak powodem podjęcia takiej uchwały była opinia większej części członków tak Komisji doktorskiej, jak i Rady Dyscypliny, wyrażona w dwóch głosowaniach.

Uzupełniając opis przeprowadzonego postępowania, w tym wykazując spełnienie przez organ warunków określonych w art. 10 Kpa, Rada Dyscypliny Nauki Prawne Uniwersytetu w Białymstoku pragnie zauważyć, że – już po uchwaleniu przez Komisję doktorską uchwały odmawiającej przyjęcia obrony rozprawy doktorskiej – Promotor doktoranta złożył wniosek o reasumpcję głosowania, w dniu 26 kwietnia br. W tym miejscu należy wskazać, iż § 34 ust. 4 Statutu Uniwersytetu w

Białymstoku stanowi, że: „W razie, gdy wynik głosowania nad uchwałą budzi uzasadnione wątpliwości, senat może dokonać reasumpcji głosowania, o ile wniosek w tej sprawie został złożony przez co najmniej 5 senatorów. Wniosek w tej sprawie może być złożony wyłącznie na posiedzeniu, na którym odbyło się kwestionowane głosowanie [tj. 19 marca br.]. Senat wyraża zgodę na reasumpcję w głosowaniu tajnym zwykłą większością głosów oraz przeprowadza reasumpcję bezpośrednio po wyrażeniu na nią zgody przez senat.” Ust. 7 tegoż przepisu stanowi zaś, iż powyższe stosuje się odpowiednio do uchwał m.in. komisji doktorskich. Dlatego też wniosek o reasumpcję nie mógł być przyjęty. Należy również wskazać, że Promotor (wypowiadający się – jak sam stwierdził – w imieniu własnym i doktoranta) uzyskał możliwość wypowiedzenia się na posiedzeniu Rady Dyscypliny. Z możliwości tej skorzystał, przedstawiając Radzie Dyscypliny własną argumentację (w tym ponownie wniósł o reasumpcję głosowania Komisji doktorskiej). Promotor przedstawił Radzie również polemikę z merytorycznymi wypowiedziami członków Komisji doktorskiej oraz jedną z recenzji. W trakcie posiedzenia Rady Dyscypliny wypowiedzieli się również inni członkowie Komisji Doktorskiej przedstawiając merytoryczne argumenty tak za, jak i przeciw wypowiedziom promotora. Dodatkowo promotor stwierdził, że w trakcie posiedzenia Komisji doktorskiej zaistniał problem z połączeniem on-line. Wszystkie te argumenty Rada Dyscypliny uwzględniła, głosując jednakże w sposób negatywny dla doktoranta.

Mając na uwadze powyższe rozstrzygnięto jak w sentencji.

Pouczenie:

Od niniejszej decyzji przysługuje prawo wniesienia odwołania do Rady Doskonałości Naukowej w Warszawie za pośrednictwem organu, który wydał decyzję, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Przewodniczący Rady Dyscypliny

Prof. dr hab. Mariusz Popławski